घोराही उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

लैंगिक हिंशा नियन्त्रित उपमहानगर घोषणाको लागि वडा र टोल स्तरीय कार्ययोजना २०८१–२०८२

क्र.स.	सुचक	क्रियाकलाप	समयावधि	मुख्य जिम्मेवारी	कैफियत
१	व्यक्ती, घरपरिवार र समाजमा लिंगका आधारमा विभेद, वेवास्था, हेला, दुर्व्यवहार तथा कुनै प्रकारका हिंशा भएको हुनेछैन ।	१. टोल स्तरमा अभिमुखिकरण र लैङ्गीक हिंसा विरुद्ध विविध जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । २. वडामा स्तरमा भएका लैंगिक हिंशाका घटनाको अभिलेखिकरण गर्ने । ३. वडा स्तरमा भएका लैंगिक हिंशा सम्बन्धी घटनाहरु संकलन गर्न टोल विकास संस्था, बाल क्लव, किशोरी समूह, युवा क्लव र बिद्यालयलाई परिचालन गर्ने । ४. बिद्यालयमा लैंगिक हिंशा सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम गर्ने । ५. बालक्लव, किशोरी समूहहरुलाई लैंगिक हिंशाबिरुद्ध परिचालन गर्ने । ६.लैंगिक हिंसा भएमा सुरक्षा निकायलाई खबर गर्ने र कानूनी उपचारका लागि सहयोग गर्ने । ७ जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति,लैङ्गीक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरुमाथि हूने हिंसालाइ न्युनिकरण गर्न सचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने ।	२०८१ फागुनदेखि निरन्तर	-लैंगिक हिंशा नियन्त्रित घोषणा वडा समिति -फोकल पर्सन -टोल विकास संस्था -बालक्लव -युवा क्लव	
२	घरपरिवार, समाज र कार्यस्थलमा महिलाबिरुद्ध धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, परम्परा, प्रचलन वा अन्य कुनै आधारमा शारीरिक,	८. परम्परागत हानिकारक अभ्यासबिरुद्ध चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । ९. धार्मिक, साँस्कृतिक अगुवाहरु र धामी, झाँक्री, गुरुवा आदिलाई लैंगिक हिंशा बिरुद्ध उहाँहरुको भूमिकाबारे अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	लैंगिक हिंशा नियन्त्रित घोषणा वडा समिति र फोकल पर्सन, टोल विकास संस्था, धार्मिक संघ, संस्था र धर्म गुरुहरु ।	

	मानसीक, आर्थिक, यौनजन्य, मनोवैज्ञानिक या अन्य कुनै प्रकारको हिंशाजन्य कार्य वा शोषण गरिने छैन ।				
३	घरपरिवार र समाजमा शिक्षा, स्वास्थ्य लगाएतका आधारभूत सेवामा लैंगिक विभेद् भएको हुनेछैन ।	१०. आमा समूह र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु, मेलमिलापकर्ता मार्फत लैंगिक हिंशाबिरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । ११. बिद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ र स्वास्थ्य व्यवस्थापन समतिले लैंगिक हिंशाबिरुद्ध कार्ययोजना निर्माण गरी आफ्नो क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	- आमा समूह, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीका, बिद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, बाल क्लव, किशोरी समूह आदि ।	
४	व्यक्ती, परिवार र समुदायले लैंगिक हिंशा प्रभावितलाई कानूनी उपचारका लागि प्रोत्साहन गरेका हुनेछन् ।	१२. लैंगिक हिंशा प्रभावितहरुलाई कानूनी उपचारका लागि परिवार, टोल विकास संस्था तथा अन्य समूहहरुले वडा स्तरीय लैंगिक हिंशा नियन्त्रण समितिमा पठाई सहयोग र प्रोत्साहन गर्ने ।	निरन्त	- टोल विकास संस्था लगाएत अन्य सामुदायीक संस्थाहरु ।	
५	समुदाय र वडा स्तरमा महिला तथा किशोरीलाई यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य, परिवार नियोजन र पोषण लगायतका सेवा तथा सुचनाहरु प्रदान गरिएको हुनेछ ।	१३. वडाका स्वास्थ्य केन्द्रमा किशोरकिशोरीमैत्री सेवा सञ्चालन गर्ने । १४. महिला स्वास्थ्य स्यवंसेविका र आमा समूहमार्फत किशोरकिशोरीमैत्री सेवाको प्रचारप्रसार गरी स्वास्थ्य संस्थाबाट परामर्श सेवा लिन प्रोत्साहन गर्ने । १५. विद्यालयहरुमा सञ्चालित आइरन फोलिक एसिड खुवाउने र किशोरीलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सरबिरुद्धको खोप कार्यक्रमलाइ प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्ने, भए नभएको अनुगमन गर्ने ।	निरन्तर	- सामाजिक विकास महाशाखा - विद्यालय - स्वास्थ्य संस्था - टोल विकास संस्था - किशोरी समूह	

		१६. उपमहानगरपालिकाद्धारा वडाहरुमा सञ्चालित पाठेघरको मुखको क्यान्सर (भि. आई. ए.) सम्बन्धी स्क्रिनिङ क्याम्पमा महिला सहभागिता बढाइ प्रभावकारी बनाउने ।			
६	लैंगिक हिंशाबाट पिडितको घरपरिवार र समाजमा उचित पुनर्स्थापनाको व्यवस्था भएको हुनेछ ।	१७. लैंगिक हिंशा पिडितलाई समाजका अगुवा, जनप्रतिनिधि र टोल विकास संस्थामार्फत परिवार र समाजमा पुनर्स्थापना गर्ने ।	निरन्तर	- टोल विकास संस्था - घरपरिवार - जनप्रतिनिधि - मेलमिलापकर्ता - न्यायिक समिति	
७	बलपूर्वक गर्भधारण, जर्वजस्ती गर्भपतन, लिंग पहिचान गरी गर्भपतन र गर्भावस्थामा उपेक्षा गर्ने कार्यमा कमी आएको हुनेछ ।	१८. जर्वजस्ती गर्भधारण, गर्भपतन, लिंग पहिचान गरी गर्भपतन र गर्भावस्थामा उपेक्षा जस्ता बिषयमा सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । १९. जर्वजस्ती गर्भधारण, गर्भपतन, लिंग पहिचान गरी गर्भपतन र गर्भावस्थामा उपेक्षा जस्ता घटनाको वडा अनुगमन समितिबाट अनुगमन गरी निरुत्साहित गर्ने ।	निरन्तर	- टोल विकास संस्था - घरपरिवार - जनप्रतिनिधि - स्वास्थ्य संस्था - महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका - स्थानीय समाजसेवीहरु	
८	छुवाछुत, दाइजो, मानव बेचबिखन, गैरकानूनी ओसारपसार, बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह, जर्वजस्ती विवाह लगाएतका सामाजिक कुरीति र अन्धबिश्वासमा कमी आएको हुनेछ ।	२०. छुवाछुत, दाइजो, मानव बेचबिखन, गैरकानूनी ओसारपसार, बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह, जर्वजस्ती विवाह लगाएतका सामाजिक कुरीति र अन्धबिश्वासका घटनाको अनुगमन गर्ने । २१. छुवाछुत, दाइजो, मानव बेचबिखन, गैरकानूनी ओसारपसार, बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह, जर्वजस्ती विवाह लगाएतका सामाजिक कुरीति र अन्धबिश्वासबिरुद्ध सचेतना बृद्धि गर्ने र कानूनी उपचार खोज्ने ।	निरन्तर	- टोल विकास संस्था - घरपरिवार - जनप्रतिनिधि - स्थानीय समाजसेवीहरु - सामाजिक तथा सामुदायीक संघसंस्थाहरु	

९	समान कामको समान ज्याला निर्धारण गरी लागू भएको हुनेछ ।	२२. समान कामको समान ज्याला निर्धारण सम्बन्धी नगरपालिकाले कार्यबिधि बनाई कार्यान्वयन गर्ने । २३. वडाले सञ्चालन गर्ने योजनामा समान कामको समान ज्याला लागू गर्ने र अरु काममा पनि लागू गराउने ।	२०८२ बैशाखभित्र	- नगर कार्यपालिका - वडा कार्यालय - टोल विकास संस्था - उद्योगी, व्यवसायी - निर्माण व्यवसायी	
१०	मुक्त कमलरीको उचित पुनर्स्थापना भएको हुनेछ ।	२४. मुक्त कमलरीको तथ्यांक लिई पुनर्स्थापनाको व्यवस्था गर्ने । २५. मुक्त कमलरीलाई सिपमुलक तालिम र आयआर्जनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - संघ संस्थाहरु - टोल विकास संस्था	
११	नगरका सबै संरचनाका निर्णय प्रक्रियामा महिलाका आवाजहरु समेटिएको हुनेछ ।	२६. वडा स्तरमा भएका सबै संजाल, समूह, समिति र संस्थाका निर्णय प्रक्रियामा महिलाहरुको अर्थपूर्ण सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - सामुदायीक संस्थाहरु - टोल विकास संस्था	
१२	बार्षिक, आबधिक र दिर्घकालिन योजना तर्जुमा गर्दा लैंगिक हिंशा नियन्त्रण र महिलालाई प्रत्यक्ष लाभ हुने खालका योजना निर्माण, बजेट विनियोजन र कार्यान्वयन गरेको हुनेछ ।	२७. प्रत्येक बर्ष योजना तर्जुमा गर्दा महिलाहरुको सहभागितालाई बृद्धि गर्ने । २८. योजना प्राथमिकिकरण गर्दा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको नीतिका आधारमा गर्ने । २९. वडाले बार्षिक योजना बनाउँदा लैंगिक हिंशा नियन्त्रणका लागि बजेट सुनिश्चित गर्ने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - टोल विकास संस्था - महिला जनप्रतिनिधि - महिला समूह, सञ्जालहरु	
१३	बालक्लव, बाल सञ्जाल, किशोरी समूह, किशोरी सञ्जाल, युवा क्लव, युवा सञ्जाल, एकल महिला संजाल, टोल विकास संस्था	३०. बालक्लव, बाल सञ्जाल, किशोरी समूह, किशोरी सञ्जाल, युवा क्लव, युवा सञ्जाल, एकल महिला संजाल, टोल विकास संस्था र सामुदायीक संस्थाहरु नियमित बैठक बसी प्रत्येक बैठकमा लैंगिक हिंशाबिरुद्धका सवाललाई एजेण्डा बनाई छलफल र कार्यान्वयन गर्ने ।	निरन्तर	- बालक्लव, बाल सञ्जाल, किशोरी समूह, किशोरी सञ्जाल, युवा क्लव, युवा सञ्जाल, एकल महिला संजाल, टोल विकास	

	र सामुदायीक संस्थाहरु नियमित बैठक बसी लैंगिक हिंशाबिरुद्ध क्रियाशिल भएका हुनेछन् ।			संस्था र सामुदायीक संस्थाहरु । - वडा कार्यालय	
१४	महिलालाई शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेद्का आधारमा अवसर प्रदान गरिएको हुनेछ ।	३१. वडा तहमा हिंशा प्रभावितका बालबालिकालाई शैक्षिक छात्रवृती र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । ३२. हिंशा प्रभावितहरुलाई रोजगारीमुलक काममा सहुलियत र बिशेष प्राथमिकता दिने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - स्वास्थ्य संस्था - बिद्यालय - नगरको रोजगार शाखा - संघसंस्थाहरु	
१५	असहाय अबस्थामा रहेका हिंशा प्रभावित महिलालाई सिप, क्षमता प्रदान गरी जिविकोपार्जनको व्यवस्था गरिएको हुनेछ ।	३२. असहाय अबस्थामा रहेका हिंशा प्रभावित महिलालाई सिप, क्षमता प्रदान गरी जिविकोपार्जनको व्यवस्था गर्ने र आबश्यकता अनुसार बिउ पूँजी प्रदान गर्ने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - संघसंस्थाहरु - नगरको कृषि तथा पशुपंक्षी विकास शाखा - सहकारी तथा रोजगार प्रवर्द्धन शाखा - उद्योग प्रवर्द्धन शाखा	
१६	लिंग पहिचान गरी गर्भपतन गर्ने कार्यलाई स्वास्थ्य संस्थाहरुले निरुत्साहीत गरेका हुनेछन् ।	३४. वडाका निजि स्वास्थ्य संस्थालाई लिंग पहिचान गरी गर्भपतन नगराउन पत्राचार गर्ने । ३५. स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य स्वयंसेविका, आमा समूह, मेलमिलापकर्ताले छोराछोरीको विभेद् र असुरक्षित गर्भपतन र लिङ्ग पहिचान गरी गर्भपतनको जोखिमबारे परामर्श दिने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - टोल विकास संस्था - नीजि स्वास्थ्य संस्था - स्वास्थ्य स्वयंसेविका - आमा समूह - मेलमिलापकर्ता	
१७	बिद्यालयमा बालमैत्री र दण्डरहित शिक्षण भएको हुनेछ ।	३६. शिक्षकहरुलाई बिद्यालयमा बालमैत्री र दण्डरहित शिक्षणबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।	निरन्तर	- बिद्यालय - बिद्यालय व्यवस्थापन समिति - शिक्षक अभिभावक संघ	

		३७. बिद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, शिक्षकहरुको बैठक र बाल क्लवमा बालमैत्री शिक्षणबारे छलफल गरी कार्यान्वयन गर्ने ।		- बाल क्लव	
१८	बिद्यालयहरुमा लैंगिक हिंशा बिरुद्धका अतिरिक्त कक्षाहरु सञ्चालन भएका हुनेछन् ।	३८. कम्तिमा महिनाको एक पटक बिद्यालयहरुमा लैंगिक हिंशा बिरुद्धका अतिरिक्त कक्षाहरु सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	- बिद्यालय - बिद्यालय व्यवस्थापन समिति - बाल क्लव	
१९	बिद्यालयहरुमा लैंगिक हिंशा सम्बन्धी क्रियाकलापहरुको नियमित अनुगमन गरी लैंगिक हिंशामुक्त वातावरण निर्माण भएको हुनेछ ।	३९. बिद्यालयहरुमा लैंगिक हिंशा सम्बन्धी घटनाहरुको जानकारी सूचना अधिकारी र लैंगिक हिंशाको फोकल पर्सनलाई दिने । ४०. लैंगिक हिंशा सम्बन्धी घटनको उचित सुनुवाई गर्ने ।	निरन्तर	- बिद्यालय - बिद्यालय व्यवस्थापन समिति - बाल क्लव - किशोरी समूह - फोकल पर्सन	
२०	सञ्चार माध्यमहरुबाट लैंगिक हिंशा नियन्त्रणका अभियानहरुलाई महत्वका साथ प्रचारप्रसार गरिएको हुनेछ ।	४१. सञ्चार माध्यमहरुबाट लैंगिक हिंशा नियन्त्रणका अभियानहरुलाई महत्वका साथ प्रचारप्रसार गर्ने । ४२. सञ्चार माध्यममा लैंगिक हिंशा सम्बन्धी सचेतनामुलक समाचार, सम्पादकीय, लेख, कार्यक्रम र अन्तर्वाताहरु प्रकाशन, प्रशारण गर्ने ।	निरन्तर	- सञ्चारकर्मी - सञ्चार माध्यम - बिषय बिज्ञहरु - लेखकहरु	
२१	लैंगिक हिंशा दुरुत्साहन हुने खालका सामग्री प्रकाशन, प्रसारण नगरी सञ्चार माध्यमले आचारसंहिता र लैंगिक उत्तरदायी सञ्चार निर्देशिकाको पालना गरेका हुनेछन् ।	४३. सञ्चार माध्यममा लैंगिक हिंशा दुरुत्साहन हुने खालका सामग्री प्रकाशन, प्रसारण नगर्ने । ४४. सञ्चारकर्मी र सञ्चार माध्यमले आचारसंहिता र लैंगिक उत्तरदायी सञ्चार निर्देशिकाको पालना गर्ने । ४५. पत्रकार महासंघ र प्रेस काउन्सीलले सञ्चार माध्यम र सञ्चार सामग्रीको अनुगमन गरी आचारसंहिता र निर्देशिका पालना गराउने ।	निरन्तर	- सञ्चारकर्मी - सञ्चार माध्यम - पत्रकार महासंघ - प्रेस काउन्सील	

२२	मोबाइल फोनका साथै इमेल, सामाजिक सञ्जाल जस्ता इन्टरनेटमार्फत सञ्चालित सञ्चार प्रबिधिको माध्यमबाट गरिने दुर्व्यवहारमा कमी आएको हुनेछ ।	४६. मोबाइल फोन र सामाजिक सञ्जालको सदुपयोगबारे परिवार, समुदाय र बिद्यालयले सचेतना बृद्धि गर्ने । ४७. उपयोगी र ज्ञानवर्द्धक वेवसाइट र सामाजिक सञ्जालबारे बालबालिकालाई सचेतना प्रदान गर्ने । ४८. अभिभावकहरु सामाजिक रुपमा नकारात्मक असर पार्ने खालका सामग्री सामाजिक सञ्जालमा पोष्ट, लाइक, कमेण्ट र शेयर नगर्ने कार्यप्रति जिम्मेवार हुने ।	निरन्तर	- वडा कार्यालय - अभिभावक - बालबालिका - बिद्यालय - शिक्षक - संघसंस्था - इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरु	